

Heksen

Vroeger dachten mensen dat **heksen** echt bestonden. Een heks was meestal een vrouw, maar soms ook een man. Mensen dachten dat heksen konden toveren. Ze zouden bijvoorbeeld

5 kunnen rondvliegen op een bezem. En ze zouden zichzelf kunnen veranderen in een **zwarte kat**. De mensen geloofden dat heksen slechte dingen deden, omdat ze **dienaren** waren van de duivel. Tenminste, dat dachten ze vroeger.

de heks

iemand van wie ze vroeger dachten dat ze kon toveren en slechte dingen deed

de dienaar

iemand die zijn baas helpt, die doet wat zijn baas zegt

- c **Waarom hielden mensen niet van zwarte katten?**

Omdat dat misschien een heks was die zichzelf had veranderd in een zwarte kat.

- d **Van wie waren de heksen dienaren?**

de duivel

- 2 Kies een tekst en beantwoord de vragen. Klaar? Ga verder met een volgende tekst.

3

Ridder worden

- Ridder worden, dat ging vroeger niet zomaar. Dat kon eigenlijk alleen als je vader ook al ridder was. En je moest een jongen zijn, meisjes konden geen
- 5 ridder worden. Je begon met oefenen als je ongeveer zeven jaar oud was. Je leerde zwaardvechten en paardrijden, maar ook lezen en schrijven. Als je ongeveer vijftien jaar oud was, werd je **schildknaap**. Je hielp dan de ridder. De schildknaap
- 10 zorgde voor de wapens van de ridder en hij droeg zijn schild. Hij verzorgde ook zijn paard. Een schildknaap moest laten zien dat hij dapper was. Lukte dat, dan werd hij zelf ridder.

- a Noem drie voorwaarden om ridder te worden.

- 1 Je vader moest al ridder zijn.
- 2 Je moest een jongen zijn.
- 3 Je moest een dappere schildknaap zijn.

W

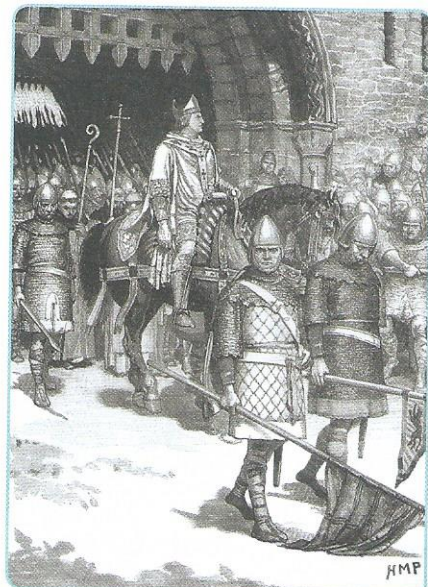
de schildknaap

jongen die de wapens en het paard van de ridder verzorgt

4

De baas van de ridder

- Als je niet van vechten hield, moest je geen ridder worden. De belangrijkste taak van een ridder was oorlog voeren. Elke ridder had een **heer**. Dat was een heel belangrijke
- 5 man, bijvoorbeeld de koning. De heer was de baas van de ridder. Als de heer ruzie had met iemand, voerde hij oorlog. Zijn ridders moesten dan voor hem vechten. In ruil voor al dat vechten mocht de ridder in een
- 10 kasteel op een groot stuk land van de heer wonen.

- b Voor wie vecht een ridder?

voor zijn heer

W

de heer

baas van een ridder, bv. een koning

5

Heksen krijgen de schuld

- Soms worden mensen ziek. Soms worden dieren ziek. Soms wil het **graan** niet goed groeien. Vroeger wisten ze niet hoe dat kwam. Als mensen of dieren ziek werden of het graan wilde niet groeien, kregen heksen vaak de schuld. De mensen beschuldigden dan iemand van hekserij. Die persoon had niks gedaan, maar werd dan toch opgesloten en soms zelfs gedood.

- c **Waarvan kregen heksen vroeger de schuld? Geef twee voorbeelden.**

- 1 van zieke mensen of dieren
- 2 van graan dat niet wilde groeien

W

het graan

6

Toernooien

- Ook in hun vrije tijd vochten ridders vaak. Ze deden dan mee aan een toernooi. Tijdens een toernooi reden twee ridders **te paard** op elkaar af. Ze probeerden elkaar met een lans te raken. Wie geraakt werd, viel van zijn paard. Een ridder die veel toernooien won, werd heel beroemd.

© Vladimir Wrangel/Shutterstock.com

- d **Waarom deden ridders mee aan toernooien?**

Het was een hobby, ze deden het in hun vrije tijd.

- e **Hoe kon je een toernooi winnen?**

Door met je lans de andere ridder van zijn paard te duwen.

Het schild van de ridder

De ridder beschilderde zijn schild. Dat deed hij, zodat iedereen kon zien wie hij was. Als je een grote ijzeren helm op hebt, ben je natuurlijk niet zo gemakkelijk te herkennen. Het werd de gewoonte dat een zoon zijn schild net zo beschilderde als zijn vader. Zo kon je dus de familie herkennen aan het schild. Ook nu er geen ridders meer zijn, hebben sommige

5 families een eigen **wapenschild**. De meeste landen trouwens ook!

Het wapenschild van België:

Het wapenschild van een familie:

- f **Waarom beschilderde een ridder zijn schild?**

Zo kon iedereen zien wie hij was.

Heksen herkennen

De mensen dachten vroeger dat er manieren waren om heksen te herkennen. Ze konden vliegen, dus heksen konden niet zwaar zijn. Om te kijken of iemand een heks was,

5 gooiden ze haar in het water. Als ze bleef drijven, dan was ze een heks. Soms werd iemand ook gewogen om te zien of het een heks was. Dat deden ze op een speciale weegschaal. Die heet een heksenwaag. Op

10 de foto zie je een heksenwaag.

- g **Wat zie je op de foto bij de tekst?**

een heksenwaag

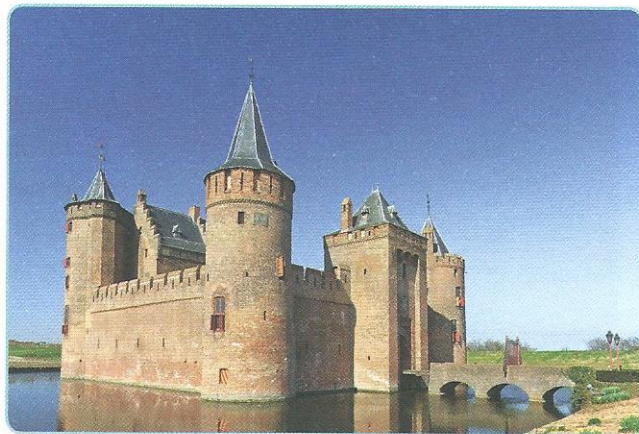
- h **Waarvoor werd die gebruikt?**

Om een heks te wegen.

Kastelen

Lang geleden bouwden ze kastelen van hout. Dat deden ze zo: ze maakten een hoge berg van zand. Bovenop die berg bouwden ze een houten muur. Klaar!

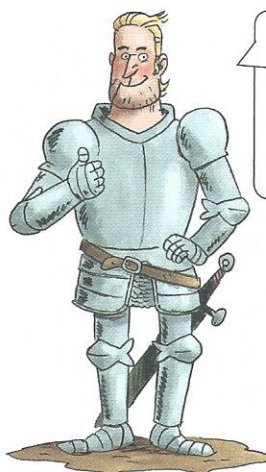
- 5 Later bouwden ze kastelen met stenen muren. Om het kasteel liep een gracht. De gracht zorgde ervoor dat de vijand niet dicht bij de muur kon komen. Over de gracht liep een ophaalbrug. Als de
- 10 vijand in de buurt was, deden ze de ophaalbrug omhoog. De brug kwam uit bij de poort. Die was gemaakt van dik hout. Het kasteel had ook torens. Vanaf de torens kon je de vijand goed zien. Je kon vandaar ook pijlen naar hem schieten.

- i** Schrijf twee materialen op waarmee ze lang geleden kastelen bouwden.

1 hout

2 zand

Je beantwoordde een aantal open vragen voor de Grote Heksen- en Ridderquiz!

i

Wat zijn goede vragen?

Je wilt zoveel mogelijk te weten komen over een tekst, over een opdracht, over iemand ... Dan moet je goede vragen stellen. Gebruik de w-vragen!

